Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0159

Bankų sąjunga. 2025 m. metinis pranešimas

2026 m. balandžio 30 d. Europos Parlamento rezoliucija „Bankų sąjunga. 2025 m. metinis pranešimas“ (2025/2136(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. gegužės 8 d. rezoliuciją „2024 m. metinis pranešimas dėl bankų sąjungos“[1],

– atsižvelgdamas į Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su Parlamento 2025 m. gegužės 8 d. rezoliucija „2024 m. metinis pranešimas dėl bankų sąjungos“,

– atsižvelgdamas į Europos Centrinio Banko (ECB) paskelbtą dokumentą „Pastabos dėl Europos Parlamento rezoliucijos dėl 2024 m. metinio pranešimo dėl bankų sąjungos“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. balandžio 28 d. paskelbtą ECB 2024 m. metinę ataskaitą dėl priežiūros veiklos,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 26 d. paskelbtą Bendros pertvarkymo valdybos (BVP) 2024 m. metinę ataskaitą,

– atsižvelgdamas į tai, kad priimta Kovos su pinigų plovimu direktyva[2] ir Kovos su pinigų plovimu reglamentas[3], ir į tai, kad įsteigta Kovos

---

1 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0105.

2 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1640 dėl mechanizmų, kuriuos valstybės narės turi įdiegti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos tikslais, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva (ES) 2015/849 (OL L, 2024/1640, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

3 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1624 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos (OL L, 2024/1624, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

su pinigų plovimu institucija (AMLA)[4],

– atsižvelgdamas į susitarimo „Bazelis III“ standartų įgyvendinimą, t. y. į tai, kad priimti Kapitalo reikalavimų direktyvos[5] ir Kapitalo reikalavimų reglamento[6] pakeitimai,

– atsižvelgdamas į tai, kad priimtas 2024 m. liepos 24 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/2795, kuriuo dėl nuosavų lėšų reikalavimų rinkos rizikai padengti taikymo datos iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013[7],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. balandžio 24 d. poziciją per pirmąjį svarstymą dėl Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ankstyvosios intervencijos priemonių, pertvarkymo sąlygų ir pertvarkymo veiksmų finansavimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 806/2014[8],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. balandžio 24 d. poziciją per pirmąjį svarstymą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl ankstyvosios intervencijos priemonių, pertvarkymo sąlygų ir pertvarkymo veiksmų finansavimo iš dalies keičiama Direktyva 2014/59/ES[9],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. balandžio 24 d. poziciją per pirmąjį svarstymą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl indėlių apsaugos taikymo srities, indėlių

---

4 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1620, kuriuo įsteigiama Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucija ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 1094/2010 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L, 2024/1620, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

5 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1619, kuria dėl priežiūros įgaliojimų, sankcijų, trečiųjų valstybių filialų ir aplinkosauginės, socialinės ir valdymo rizikos iš dalies keičiama Direktyva 2013/36/ES (OL L, 2024/1619, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).

6 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1623, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013, kiek tai susiję su kredito rizikos, kredito vertinimo koregavimo rizikos, operacinės rizikos, rinkos rizikos ir rezultatų apatinės ribos reikalavimais (OL L, 2024/1623, 2024 6 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj).

7 OL L, 2024/2795, 2024 10 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.

8 OL C, C/2025/3752, 2025 9 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3752/oj.

9 OL C, C/2025/3753, 2025 9 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3753/oj.

garantijų sistemų lėšų naudojimo, tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir skaidrumo iš dalies keičiama Direktyva 2014/49/ES[10],

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 23 d. Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 806/2014 siekiant sukurti Europos indėlių draudimo sistemą (EIDS),

– atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Santaupų ir investicijų sąjunga. Piliečių gerovės ir ekonomikos konkurencingumo skatinimo ES strategija“ (COM(2025)0124),

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 10 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka. Sparta, saugumas ir solidarumas – bendrosios rinkos įgalinimas siekiant tvarios ateities ir klestėjimo visiems ES piliečiams“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. kovo 11 d. Euro grupės pareiškimą dėl kapitalo rinkų sąjungos ateities, 2022 m. birželio 16 d. Euro grupės pareiškimą dėl bankų sąjungos ateities ir 2023 m. balandžio 28 d. Euro grupės paskelbtus tolesnius veiksmus, susijusius su tuo pareiškimu,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 17 d. paskelbtus Bazelio bankų priežiūros komiteto leidinius „Disclosure of cryptoasset exposure“ (liet. „Kriptoturto pozicijų atskleidimas“) ir „Cryptoasset standard amendments“ (liet. „Kriptoturto standartų pakeitimai“),

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 25 d. Bazelio bankų priežiūros komiteto leidinį „Core Principles for effective banking supervision (liet. „Pagrindiniai veiksmingos bankų priežiūros principai“),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 17 d. ECB paskelbtą finansinio stabilumo apžvalgą,

– atsižvelgdamas į 2015 m. lapkričio 9 d. Finansinio stabilumo tarybos leidinį „Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of G-SIBs in Resolution“ (liet. „Sisteminės svarbos bankų nuostolių padengimo ir rekapitalizavimo pajėgumo principai“),

– atsižvelgdamas į 2023 m. spalio 10 d. Finansinio stabilumo tarybos ataskaitą „2023 Bank Failures: Preliminary lessons learnt for

---

10 OL C, C/2025/3754, 2025 9 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3754/oj.

resolution“ (liet. „Banko įsipareigojimų nevykdymas 2023 m.: parengiamosios pertvarkymo pamokos“),

– atsižvelgdamas į Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) 2025–2027 m. priežiūros prioritetus,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio mėn. pateiktą Bendros pertvarkymo valdybos du kartus per metus teikiamą pranešimą Euro grupei,

– atsižvelgdamas į 2025 m. liepos 10 d. Bazelio bankų priežiūros komiteto ataskaitą „Bankų sąsajos su ne bankų finansų tarpininkais“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gruodžio mėn. Europos bankininkystės institucijos vykdyto 2025 m. skaidrumo visoje ES tyrimo rezultatus,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 12 d. Europos Audito Rūmų ataskaitą „Specialioji ataskaita Nr. 12/2023 dėl ES vykdomos bankų kredito rizikos priežiūros. ECB padidino savo pastangas, tačiau reikia padaryti daugiau siekiant sustiprinti patikinimą, kad kredito rizika yra tinkamai valdoma ir padengta“,

– atsižvelgdamas į ECB priežiūros valdybos pirmininkės Claudios Buch pareiškimus 2025 m. kovo 27 d., 2025 m. liepos 15 d. ir 2025 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto surengtuose klausymuose,

– atsižvelgdamas į BPV pirmininko Dominique‘o Laboureix pareiškimus 2025 m. kovo 3 d., 2025 m. liepos 15 d. ir 2025 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto surengtuose klausymuose,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio mėn. Europos bankininkystės institucijos rizikos vertinimo ataskaitas,

– atsižvelgdamas į savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl lyčių pusiausvyros skiriant į ES ekonomikos ir pinigų politikos srities pareigybes[11],

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl tarptautinio euro vaidmens stiprinimo[12],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0079/2026),

A. kadangi bankų sąjungos tikslas yra apsaugoti bankų stabilumą ir sykiu finansų sistemą, išvengti mokesčių mokėtojų finansuojamo

---

11 OL C 23, 2021 1 21, p. 105.
12 OL C 494, 2021 12 8, p. 118.

gelbėjimo valstybės lėšomis, didinti atsparumą, sudaryti sąlygas tvarkingam pertvarkymui, mažinti rinkos susiskaidymą, gerinti indėlininkų apsaugą ir didinti konkurencingumą, tarpvalstybinę veiklą ir galimybes gauti finansavimą, tokiu būdu mažinant bankų klientų išlaidas; kadangi bankininkystės paslaugos yra svarbios gyventojams ir įmonėms; kadangi ES bankų aplinka ir įvairios jos bankininkystės struktūros yra labai skirtingos; kadangi „per didelių, kad jiems būtų leista žlugti“ bankų rizika nėra visiškai panaikinta;

B. kadangi kuriant bankų sąjungą siekiama užtikrinti, kad bankai būtų tvirti ir pajėgūs atlaikyti visas būsimas finansų krizes; kadangi žlungančių bankų pertvarkymas užtikrinamas nenaudojant mokesčių mokėtojų pinigų ir darant kuo mažesnį poveikį realiajai ekonomikai, o rinkos susiskaidymas mažinamas nustatant suderintas finansų sektoriaus taisykles;

C. kadangi tvirtas ir įvairialypis bankų sektorius yra labai svarbus užtikrinant ekonomikos augimą, finansuojant mažas ir vidutines įmones (MVĮ) bei startuolius ir užtikrinant perėjimą prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos;

D. kadangi bankų sąjungoje, kurią sudaro BPM ir Bendras pertvarkymo mechanizmas (BPeM), priežiūra derinama su krizių valdymu ir užtikrinama aukšto lygio indėlių apsauga, tačiau be EIDS ji tebėra nepakankama;

E. kadangi baigta kurti bankų sąjunga būtų teigiamas pokytis piliečiams ir ES ekonomikai, suteikiantis pagrindą stabilesnei bankų sistemai, sisteminės rizikos mažinimui, didesnei konkurencijai, geresniam vartotojų pasirinkimui, didesnėms tarpvalstybinės bankininkystės galimybėms ir galimybei naudotis mažmeninėmis finansinėmis paslaugomis, didesnėms ekonominėms investicijoms, geresnėms namų ūkių ir įmonių galimybėms gauti finansavimą ir mažesnėms bankų klientų išlaidoms;

F. kadangi ne bankų finansų tarpininkai (NBFI arba šešėliniai bankai) ir toliau nepatenka į bankų sąjungos struktūrą, todėl ES bankų sektorius tampa pažeidžiamas dėl rizikos;

G. kadangi finansinis stabilumas yra būtina veiksmingos pinigų politikos ir atsparios finansų sistemos sąlyga; kadangi ES jau susitarė dėl sistemos „Bazelis III“ įgyvendinimo ir turėtų įgyvendinti sistemos „Bazelis III“ standartus, sykiu atsižvelgdama į ES bankų sektoriaus konkurencingumą ir tarptautinius pokyčius;

H. kadangi Rusijos agresija prieš Ukrainą ir tos agresijos ekonominiai ir socialiniai padariniai ES bankų sektoriui daro ir toliau darys tiesioginį ir netiesioginį poveikį; kadangi ES bankai atlieka pagrindinį vaidmenį užtikrinant nuolatinį sankcijų, kurias ES nustatė Rusijai reaguodama į invaziją, įgyvendinimą ir laikymąsi;

I. kadangi vienas iš pagrindinių bankų sąjungos tikslų yra tai, kad mokesčių mokėtojai neturėtų padengti išlaidų, susijusių su taisomaisiais veiksmais, kai bankas žlunga;

J. kadangi klimato kaita, aplinkos būklės blogėjimas ir perėjimas prie mažo anglies dioksido pėdsako ekonomikos gali kelti riziką finansiniam stabilumui ir yra veiksniai, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant bankams kylančią riziką;

K. kadangi skaitmeninis euras padidintų ES mokėjimų veiksmingumą, atsparumą, finansinę įtrauktį, inovacijas, visuomenės pasitikėjimą ir tarptautinį euro vaidmenį;

L. kadangi dėl vėluojančio pinigų politikos griežtinimo poveikio ES bankai nuo 2022 m. gauna rekordinį pelną; kadangi kelios valstybės narės nustatė laikinus bankų mokesčius, kad būtų užtikrintas teisingas jų indėlis, kartu išsaugant stabilumą ir socialinę sanglaudą;

M. kadangi savo 2025 m. kovo mėn. komunikate „Santaupų ir investicijų sąjunga“ Komisija įsipareigoja imtis ryžtingų veiksmų, kad toliau plėtotų bankų sąjungą, be kita ko, ieškoti būdų sukurti Europos indėlių draudimo sistemą, tačiau nuo to laiko kol kas nepateikė jokio pasiūlymo, susijusio su bankų sąjungos užbaigimu;

N. kadangi bankai yra esminis mūsų ekonomikos ramstis ir vienas iš strategiškai svarbiausių sektorių; kadangi stabilumas, atsparumas ir konkurencingumas yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad finansų sistema galėtų prisitaikyti prie pasaulinių iššūkių, skatinti inovacijas ir veiksmingai patenkinti įmonių ir piliečių poreikius;

O. kadangi e. pinigų žetonai naudojami vis dažniau ir vis glaudžiau siejami su bankais bankų sąjungoje;

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina per pastarąjį dešimtmetį padarytą pažangą, susijusią su BPM ir BPeM; ragina visapusiškai ir greitai užbaigti kurti bankų sąjungą, įskaitant tolesnį darbą, susijusį su jos trečiojo ramsčio, EIDS, kūrimu, ir priemones, kuriomis siekiama stiprinti rinkos integraciją ir sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingam kapitalo judėjimui ir likvidumui bankų grupėse; pabrėžia, kad bankų sąjunga turi remti įtraukesnę, konkurencingesnę ir tvaresnę finansų sistemą, suderintą su socialine sanglauda ir dvejopa pertvarka;

2. ragina Komisiją teikti pirmenybę bankų sąjungos bei santaupų ir investicijų sąjungos užbaigimui; pabrėžia jų svarbą piliečiams, MVĮ ir realiajai ekonomikai skatinant atsparumą, tvarią gerovę, kokybiškas darbo vietas ir finansinį stabilumą; pabrėžia, kad labiau integruota bankų sąjunga skatintų Europos bankų augimą ir konkurencingumą; pabrėžia, kad reikia stiprios ir tvirtos sistemos, grindžiamos aiškiomis taisyklėmis ir įsipareigojimais ir užkertančios kelią

masiniam indėlių atsiėmimui, didinančios finansinį stabilumą ir konkurencingumą bei stiprinančios ES bankų sektorių; pabrėžia, kad kapitalo rinkų sąjungos sukūrimas kartu su bankų sąjungos plėtra padės sudaryti geresnes Europos ekonomikos finansavimo sąlygas tiek namų ūkiams, tiek įmonėms, kurios tebėra labai priklausomos nuo bankų kreditų, kad galėtų skatinti investicijas ir darbo vietų kūrimą, ir sykiu prisidės prie Europos ekonomikos atsparumo;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybėse narėse namų ūkiams ir MVĮ taikomos palūkanų normos labai skiriasi; ragina Komisiją apsvarstyti priemones, kuriomis geresnės galimybės gauti finansavimą būtų užtikrintos visiems piliečiams ir įmonėms, visų pirma MVĮ, nes joms labai reikalingas kapitalas sąžiningomis ir konkurencingomis kainomis;

4. pabrėžia bankų sektoriaus vaidmenį finansuojant dvejopą pertvarką; atkreipia dėmesį į ES tvaraus finansavimo sistemos supaprastinimo pastangas, kad būtų užtikrintas nuoseklumas, sumažintas dubliavimasis ir suderintos pareigos pagal bankininkystės, informacijos atskleidimo ir rizikos valdymo taisykles; atkreipia dėmesį į Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos rekomendaciją nustatyti didesnius kapitalo reikalavimus neišnaudojamam turtui;

5. apgailestauja, kad vis dar nepašalintos kliūtys tarpvalstybinėms mažmeninės bankininkystės paslaugoms; pabrėžia integruotos bankų sąjungos potencialą gerinant konkurenciją ir vartotojų pasirinkimą mažmeninės bankininkystės srityje, be kita ko, sudarant geresnes galimybes teikti tarpvalstybines mažmeninės bankininkystės paslaugas;

6. pripažįsta pažangą, padarytą derybose dėl internetinio ir neinternetinio skaitmeninio euro; palankiai vertina skaitmeninio euro potencialą papildyti grynuosius pinigus, sykiu didinant ES finansinį suverenumą ir savarankiškumą ir prisidedant prie finansinės įtraukties; palankiai vertina tai, kad 2025 m. gruodžio mėn. baigta rengti bendra Tarybos strategija dėl skaitmeninio euro, ir mano, kad Parlamentui labai svarbu kuo greičiau baigti rengti savo poziciją;

7. mano, kad pažanga siekiant lyčių pusiausvyros finansų įstaigose, ypač valdymo lygmeniu, yra nepakankama; pabrėžia, kad įvairi lyderystė ir geresnės moterų vadovaujamų įmonių galimybės gauti finansavimą[13] stiprina valdymą, inovacijas ir ekonominės veiklos rezultatus; ragina finansų įstaigas, suinteresuotuosius subjektus, Komisiją ir valstybes nares priimti veiksmingas įvairovės strategijas, stebėti lyčių nelygybę ir įtraukti lyčių lygybės aspektą į priežiūros ir investicijų sistemas, kad visoje ES būtų užtikrintos įtraukios

---

13 Europos lyčių lygybės institutas, „Gender in entrepreneurship“ („Lytys versle“), 2017 m., p. 5–6.

galimybės gauti kapitalo; primena, jog Parlamentas laikosi pozicijos, kad būsimuose kandidatų sąrašuose turi būti užtikrinama lyčių pusiausvyra, ir teikia jiems pirmenybę; pabrėžia, kad ES institucijose ir įstaigose, atsakingose už bankų sąjungą, lyčių pusiausvyrą svarbu užtikrinti visais valdymo lygmenimis;

8. pažymi, kad padidinus ECB palūkanų normas ES bankų pelningumas ir atsparumas gerokai padidėjo[14] ir 2025 m. tebebuvo didelis; pabrėžia, kad pelningi ir atsparūs bankai gali paremti svarbiausias investicijas į ES ekonomiką ir padėti finansuoti namų ūkius ir įmones, visų pirma MVĮ ir startuolius, taip pat jaunus specialistus; pabrėžia svarbų bankų vaidmenį remiant MVĮ ir vietos ekonomiką ir ragina Komisiją užtikrinti, kad bet kokio pobūdžio reguliavimas būtų vykdomas atsižvelgiant į riziką; pabrėžia, kad valstybės pagalbą gaunančios kredito įstaigos turi veikti laikydamosi apdairios politikos dėl dividendų, atpirkimo ir kintamojo atlygio;

9. pabrėžia, kad tinkamas bankų sąjungos veikimas ir patikimumas taip pat priklauso nuo visapusiško ES vartotojų apsaugos teisės aktų laikymosi ir veiksmingo jų vykdymo užtikrinimo bankų sektoriuje; atkreipia dėmesį į tai, kad kredito įstaigos turėtų netaikyti nesąžiningų sutarčių sąlygų ir komercinės praktikos, ypač hipotekos ir mažmeninio skolinimo atvejais; pabrėžia, kad vartotojams, įskaitant skolininkus, turi būti užtikrinama veiksminga apsauga, teisinis tikrumas ir galimybė naudotis veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis; atsižvelgdamas į tai ragina valstybes nares ir kompetentingas institucijas pažeidimų atveju užtikrinti griežtas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo priemones; taip pat pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tinkamą pagrindinės gyvenamosios vietos, visų pirma pažeidžiamų namų ūkių atveju, apsaugą, atsižvelgiant į būsto dydį ir į tai, ar skolininkai jau grąžino didelę paskolos dalį, pvz., 50 proc. pradinės paskolos;

10. palankiai vertina Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu institucijos (AMLA) vaidmenį stiprinant ES kovą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu; ragina užtikrinti nuoseklų įgyvendinimą, tvirtesnį bendradarbiavimą, dalijimąsi informacija ir koordinuotą vykdymo užtikrinimą visoje ES; pabrėžia, kad reikia užtikrinti veiksmingą AMLA, Europos priežiūros institucijų ir prudencinių priežiūros institucijų bendradarbiavimą; pabrėžia, kad vykdydama priežiūros ir reguliavimo veiklą, AMLA turi laikytis proporcingumo principo ir tą veiklą koordinuoti;

11. pabrėžia, kad patikima, proporcinga, nuosekli ir laiku vykdoma finansinė atskaitomybė yra labai svarbi priežiūrai ir stabilumui; pabrėžia teisinio tikrumo, nuspėjamumo ir stabilumo svarbą bankų sektoriui ir tai, kad supaprastinimas neturi silpninti prudencinių,

---

14 Maneely, M. / Ratnovski, L. „Bank Profits and Bank Taxes in the EU“ („Bankų pelnas ir bankų mokesčiai ES“), TVF, 2024 m. liepos mėn.

atsparumo, vartotojų apsaugos ar stabilumo standartų; pabrėžia, kad reikia imtis tolesnių priemonių, kuriomis būtų skatinamas skaitmeninimas ir paprastinimas, sykiu tuos standartus išlaikant; ragina laikytis suderinto ir labiau integruoto požiūrio, įskaitant centralizuotą duomenų centrą, grindžiamą standartizuotomis apibrėžtimis, bendru duomenų žodynu ir bendra užklausų saugykla, kad būtų sumažintas nereikalingas institucijų sudėtingumas, dubliavimasis ir pagerinta duomenų kokybė, sykiu išsaugant bankų sąjungos sistemos patikimumą;

12. pripažįsta institucinę ir reguliavimo pažangą, kuri sustiprino euro zonos bankų atsparumą; pažymi, kad tebėra didelių kliūčių, trukdančių išnaudoti visą ES bendrosios finansinių paslaugų rinkos potencialą; ragina Komisiją, valstybes nares ir ES įstaigas suderinti užmojus su konkrečiais veiksmais, kad būtų baigta kurti santaupų ir investicijų sąjunga ir bendroji rinka, spartinant paprastinimą ir didinant konkurencingumą; ragina Komisiją savo 2026 m. ataskaitoje dėl ES bankų sektoriaus konkurencingumo pasiūlyti prasmingų veiksmų, kuriais būtų siekiama didinti ES bankų konkurencingumą sykiu išsaugant esminį bankų vaidmenį finansuojant investicijas, būtinas Sąjungos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai įgyvendinti;

13. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tebesitęsiantį geopolitinį netikrumą, galbūt pervertintas akcijų rinkas ir pastarojo meto neramumus Jungtinėse Amerikos Valstijose po neskaidraus skolinimo ne bankų (privataus kredito) sektoriuje, priežiūros institucijos turėtų laikytis į ateitį orientuoto požiūrio ir deramai stebėti riziką, o bankai turėtų užtikrinti pakankamus kapitalo rezervus ir veiklos atsparumą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia gerinti ne bankų finansų tarpininkų priežiūrą ir atsparumą; pabrėžia, kad šiandien apdairiai vykdoma priežiūra gali apsaugoti mokesčių mokėtojus, indėlininkus ir realiąją ekonomiką nuo nuostolių rytoj;

Priežiūra

14. pažymi, kad 2025 m. antrą ketvirtį bendras BPM bankų bendro 1 lygio nuosavo kapitalo pakankamumo koeficientas pasiekė 16,12 proc., nuosavo kapitalo grąža buvo 10,11 proc., neveiksnių paskolų sumažėjo iki 2,22 proc., o 2 etapo paskolos sudarė 9,59 proc.[15]; pabrėžia, kad reikia stebėti kredito riziką, kartu išlaikant pakankamą kapitalą ir likvidumą bankų sektoriaus atsparumui užtikrinti; atkreipia dėmesį į tai, kad šiai pažangai mažinant riziką neprilygo pažanga rizikos pasidalijimo srityje;

15. atkreipia dėmesį į nepalankias makroekonomines sąlygas ir geopolitinius sunkumus, dėl kurių turto kokybė gali blogėti;

16. pažymi, kad bankų darbą vis labiau veikia ne bankų finansų įstaigos, ir dėl to gali kilti įvairialypė rizika, pavyzdžiui, likvidumo rizika arba

---

15 ECB, Bankų priežiūros statistika (2025 m. antras ketvirtis).

sandorio šalies pozicijos rizika, ir ragina užtikrinti visapusišką ne bankų finansų sektoriaus priežiūrą Europos lygmeniu; pabrėžia, kad tarptautinės ir ES įstaigos ne kartą atkreipė dėmesį į ne bankų finansų sektoriaus keliamą riziką, visų pirma dėl jo glaudesnių sąsajų su tradiciniu bankų sektoriumi; ragina atlikti visos sistemos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis siekiant įvertinti pagrindinių rinkų atsparumą; primygtinai ragina Komisiją išnagrinėti priežiūros priemonių rinkinio spragas, įskaitant likvidumo ir sisteminę riziką, ir prireikus pasiūlyti finansinio stabilumo apsaugos priemonių;

17. palankiai vertina tai, kad baigta kurti ir įgyvendinta sistema „Bazelis III“, kuri sustiprins ES atsparumą; pažymi, kad kitų jurisdikcijų įgyvendinimo programa buvo ne tokio plataus užmojo; pabrėžia, kad kai kuriose kitose jurisdikcijose tebetrūksta aiškumo dėl susitarimo „Bazelis III“ standartų įgyvendinimo; primena, kad BPM ne kartą pareiškė, jog įgyvendinus esminę prekybos knygos peržiūrą būtų sustiprintas ES bankų atsparumas ir nebūtų pakenkta jų konkurencingumui; ragina Komisiją pakeisti sprendimus dėl lygiavertiškumo su jurisdikciją turinčiais subjektais, kurie šių standartų nesilaiko;

18. atkreipia dėmesį į ECB leidinį[16], kuriame teigiama, kad dideli kapitalo reikalavimai netrukdo bankų konkurencingumui, o veikiau užtikrina jų atsparumą ir gebėjimą finansuoti ekonomiką per visą ciklą;

19. apgailestauja dėl to, kad vis dažniau uždaromi bankų filialai, o tai daro poveikį pažeidžiamoms ir periferinėms bendruomenėms; primena piliečių teisę naudotis pagrindinėmis finansinėmis paslaugomis; pabrėžia mažesnių bankų vaidmenį suteikiant galimybę namų ūkiams ir nedidelėms įmonėms naudotis paslaugomis; pabrėžia, kad bankų verslo modelių įvairovė didina finansų sistemos atsparumą; pripažįsta skaitmeninimo ir dirbtinio intelekto svarbą didinant bankų sektoriaus veiksmingumą; vis dėlto susirūpinęs pažymi, kad dėl dirbtinio intelekto naudojimo prarasta darbo vietų; ragina kredito įstaigas taikyti perkvalifikavimo politiką ir užtikrinti žmogaus vykdomą automatizuotų sprendimų priežiūrą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti darbo vietų kokybę, sąžiningas sąlygas ir vienodas galimybes naudotis bankų paslaugomis;

20. pripažįsta konkrečią riziką, kurią kelia kriptoturtas, tačiau sykiu pripažįsta jo teikiamas galimybes, pvz., eurais išreikštas stabilizuotąsias virtualiąsias valiutas; ragina vykdyti nuoseklią inovacijoms palankią priežiūrą siekiant užtikrinti, kad inovacijos būtų naudingos visuomenei; ragina ES ir nacionalines valdžios institucijas

---

16 Behn, M. ir Reghezza, A., „Capital requirements: a pillar or a burden for bank competitiveness?“ (liet. „Kapitalo reikalavimai: bankų konkurencingumo ramstis ar našta?“), *ECB nereguliarių straipsnių serija,* Nr. 376, Frankfurtas, 2025 m.

stebėti poveikį, šalinti riziką, kovoti su spekuliaciniu elgesiu ir finansiniais nusikaltimais ir apsaugoti vartotojus; pabrėžia pasaulinių standartų šioje srityje svarbą;

21. ragina Komisiją, EBI ir nacionalines kompetentingas institucijas bankų sąjungoje užtikrinti griežtą, nuoseklų ir tikslų Kriptoturto rinkų reglamento[17] įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, kaip būtiną Sąjungos bankais grindžiamos finansinio stabilumo sistemos papildymą;

22. atkreipia dėmesį į netikrumą, kurį ES bankams kelia trečiųjų valstybių nevienkartinių emisijų stabilizuotosios virtualiosios valiutos; atkreipia dėmesį į tai, kad reguliacinis arbitražas tarp jurisdikcijų gali lemti masinį ES bankų indėlių atsiėmimą ir turėti šalutinį poveikį;

Pertvarkymas

23. palankiai vertina krizių valdymo ir indėlių draudimo reformą siekiant nuoseklaus krizių valdymo ir indėlių draudimo, stiprinant stabilumą, apsaugant santaupas ir mokesčių mokėtojus ir užtikrinant geresnį viešųjų lėšų naudojimą pertvarkymui, kai tai atitinka viešąjį interesą, vadovaujantis aiškia reguliavimo sistema; pabrėžia, kad mažesniems ir vidutiniams bankams reikia suteikti lankstumo, o atitinkamoms institucijoms – veiksmingų priemonių, duomenų ir sprendimų priėmimo mechanizmų, kad būtų užtikrinta atspari ir socialiai atsakinga bankų sąjunga ir sudarytos sąlygos jiems veiksmingai reaguoti į bankų žlugimo atvejus bei numatyti būtinas apsaugos priemones, paremtas reguliavimo sistema, kuria būtų skatinama bankų plėtra ir prisidedama prie atsparios ir finansiškai stabilios bankų sąjungos;

24. palankiai vertina 2025 m. lapkričio 19 d. pasiektą preliminarų Europos Parlamento ir Tarybos susitarimą dėl direktyvos, kuria suderinami tam tikri nemokumo teisės aspektai, nes tolesnis nemokumo teisės aktų ir restruktūrizavimo procedūrų suderinimas galėtų paskatinti baigti kurti bankų sąjungą;

25. pabrėžia, kad žlugus bankui atsakomybė pirmiausia turėtų tekti akcininkams, kreditoriams arba sektoriaus finansuojamiems mechanizmams, o viešosios lėšos turėtų būti naudojamos tik kraštutiniu atveju, nes bankų pertvarkymo atvejais turi būti vengiama kliautis mokesčių mokėtojų pinigais, laikantis fiskalinės atsakomybės, socialinio teisingumo ir rinkos drausmės principų; pabrėžia, kad reikia nuolat ir veiksmingai prižiūrėti, kaip

---

[17] 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 1095/2010 ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/1937 (OL L 150, 2023 6 9, p. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

laikomasi rizikos ribojimo ir pertvarkymo taisyklių, kuriomis bankų žlugimo atveju užtikrinamas priemonių patikimumas ir veiksmingas įgyvendinimas;

26. primena, kad pakankamas minimalus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimas (MREL) yra labai svarbus siekiant sukurti patikimą pertvarkymo sistemą ir kilus krizei suteikti valdžios institucijoms lankstumo taikyti tinkamas pertvarkymo strategijas;

27. primena, kad pertvarkymo metu bankai turi toliau teikti pagrindines paslaugas; pabrėžia, kad reikia aiškios ir nuspėjamos sistemos, kuri apsaugotų indėlininkus ir remtų smulkesnius klientus ir įmones, įskaitant visų pirma MVĮ;

28. palankiai vertina Bendrą pertvarkymo fondą kaip visiškai sujungtą, pramonės finansuojamą apsaugos priemonę; pakartoja raginimą visapusiškai ratifikuoti susitarimą, kuriuo iš dalies keičiama Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartis, kad būtų sustiprintas patikimumas, sėkmingo pertvarkymo galimybė ir euro zonos atsparumas; atkreipia dėmesį į mokesčių mokėtojų apsaugos tikslą pertvarkymo atveju ir primena, kad, be sutartos bendros finansinio stabilumo stiprinimo priemonės, žlungantiems bankams neturėtų būti naudojami jokie papildomi mokesčių mokėtojų ištekliai;

29. primena, kad nulinės rizikos koeficiento politika valstybės skolai gali sudaryti problemų, kurias reikia spręsti vadovaujantis tarptautiniais standartais;

Indėlių draudimas

30. dar kartą patvirtina, jog yra tvirtai įsipareigojęs siekti, kad būtų sukurta EIDS, kaip trečiasis bankų sąjungos ramstis; primena, kad pasiūlymas dėl EIDS buvo pateiktas 2015 m.; pabrėžia, kad bendra indėlių apsaugos sistema yra būtina siekiant užtikrinti vienodą indėlininkų apsaugą visoje Sąjungoje, toliau stiprinti finansinį stabilumą ir reikšmingai mažinti likusio bankų ir valstybių ryšio mastą; pabrėžia, kad priimant įnašus į EIDS turėtų būti atsižvelgiama į kiekvieno dalyvaujančio sektoriaus rizikos profilį; taip pat pabrėžia, kad svarbu visapusiškai taikyti dabartines taisykles ir taip sudaryti sąlygas ES bankams veiksmingai finansuoti įmones visoje ES ir didinti konkurencingumą;

31. palankiai vertina krizių valdymo ir indėlių draudimo sistemos dokumentų rinkinio priėmimą, kaip tinkamą žingsnį, stiprinantį nacionalines indėlių garantijų sistemas, didinantį pasitikėjimą bankų sektoriumi ir gerinantį veiklos ir teisines sąlygas palaipsniui ir įtikinamai siekiant bendros ES indėlininkų ir mokesčių mokėtojų apsaugos; primena 2024 m. Parlamento Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto poziciją dėl EIDS sukūrimo; primygtinai ragina Tarybą daryti pažangą derybose; ragina naująjį Euro grupės pirmininką kuo greičiau atnaujinti diskusijas šiuo klausimu;

°

° °

32. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Centriniam Bankui, Bendrai pertvarkymo valdybai ir Europos bankininkystės institucijai.